

הודעה על פטור מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוזגים, אני מודיע כי ביום כ"ח בתשרי התשע"ו (11 באוקטובר 2015), החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מספר	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
10210	הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה, שותפות מוגבלת Namax Oil & Gas Limited Frendum Investments Limited Daden Investment Limited AGR Petroleum Services Holdings לפידות חלץ שותפות מוגבלת Coleridge Gas & Oil Exploration Israel L.P. Caspian Drilling Company Limited	שיתוף פעולה בין מתחרים בחיפוש נפט וגז טבעי לשם הפקתם ושיווקם	נפט וגז טבעי

הפטור מייצג שינוי מדיניות ביחס לשיתופי פעולה בין מתחרים בתחום הגז הטבעי, שינוי אשר נומק בהרחבה בהחלטת הפטור שניתנה בלא תנאים.

החלטתי מתבססת על כך שאין בכבילות שבהסדר כדי להגביל את התחרות בחלק ניכר של השוק, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 10210, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

כ"ז בחשוון התשע"ו (9 בנובמבר 2015)
(חמ 41-3-17)

אורי שורץ

הממונה על ההגבלים העסקיים (בפועל)

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

הודעה על פטור מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוזגים, אני מודיע כי ביום ד' בתשרי התשע"ו (17 בספטמבר 2015), החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מספר	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס/השירות
10087	אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ Swiss International Airlines Ltd	שיתוף פעולה בשיווק כרטיסי טיסה ושיתוף בקוד	טיסות מתל אביב לציריך וז'נבה

תוקפו של הפטור מוגבל ל-5 שנים.

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

ירושלים, כ"ח תשרי, תשע"ו
11 אוקטובר, 2015

פטור: 10210

בפקס: 03-7770101

לכבוד

עו"ד מיכל רוטשילד
ארדינסט, בן נתן ושות'
מגדל המוזאון
רח' ברקוביץ' 4
תל אביב 6423806

הנדון: החלטה בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין:

הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה שותפות מוגבלת – Nammax Oil & Gas Limited
AGR Petroleum – Daden Investments Limited – Frendum Investments Limited
Services Holdings ובין לפידות-חלץ שותפות מוגבלת – Coleridge Gas & Oil Exploration
Caspain Drilling Company Limited - Israel L.P.

הנני מתכבדת להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק
ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר
כובל שבין הצדדים בנדון.

בכבוד רב,

אנגילה טטרואשווילי

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל בין הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה, שותפות מוגבלת; Daden ;Freundum Investments Limited ;Nammax Oil & Gas Limited AGR Petroleum Services Holdings ;Investment Limited ובין לפידות חלץ שותפות מוגבלת; Coleridge Gas & Oil Exploration Israel L.P. ;ו- Caspian Drilling Company Limited

א. פתח דבר

לפניי בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק" או "חוק ההגבלים העסקיים") להסדר בין הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה שותפות מוגבלת, Daden Investment, Freundum investments Limited, Nammax Oil & Gas Limited, AGR Petroleum Services Holdings, ובין לפידות-חלץ שותפות מוגבלת, Coleridge Limited, ו- Gas & Oil Exploration Israel L.P. Caspian Drilling Company Limited (להלן בהתאמה: "הזדמנות", "Nammax", "Freundum", "Daden", "AGR", "לפידות-חלץ", "Coleridge" ו-"CDC"), שעניינה הגדלת החזקותיה של הזדמנות ברישיונות 370/ישי"י, 371/ישי"י, 372/ללה", 373/ייהב" ו-374/יועד" (להלן: "רישיונות פלאגיק") וברישיון 394/עוז" (להלן: "רישיון עוז") לחיפוש גז טבעי, הסדר בענייניו ניתן פטור קודם (להלן: "ההחלטה הקודמת").¹

לאחר שבחנתי את ההסדר, ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים, שוכנעתי כי ההסדר אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של השוק ואינו פוגע פגיעה של ממש בתחרות בשוק המושפע ממנו, כי עיקרו אינו בהפחתת התחרות או במניעתה וכי אין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק, וזאת בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

¹ החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה, שותפות מוגבלת, Freundum Investments Limited ; לפידות חלץ שותפות מוגבלת; Placida Investment Ltd ; Coleridge Gas & Oil Exploration Israel L.P. ; ו- Caspian Drilling Company Limited ובדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין רציו חיפוש נפט (1992) שותפות מוגבלת ובין הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה שותפות מוגבלת ו- Edison International S.p.a – תיקון 2, (14.10.2013) **הגבלים עסקיים** 500481.

החלטה זו ניתנה בהמשך לשתי החלטות קודמות בעניין רישיונות אלו: החלטה בדבר מתן פטור בתנאים להסדר כובל בין רציו חיפוש נפט (1992) שותפות מוגבלת ובין הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה שותפות מוגבלת ו- Edison International S.p.a (13.12.2012) **הגבלים עסקיים** 500259 (להלן: "ההחלטה הראשונה"); וכן החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין רציו חיפוש נפט (1992) שותפות מוגבלת ובין הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה שותפות מוגבלת ו- Edison International S.p.a – תיקון, (11.4.2013) **הגבלים עסקיים** 500377 (להלן: "ההחלטה השנייה").

ב. ההסדר והצדדים לו

הצדדים להסדר

הצדדים להסדר שבפניי הם הזדמנות, Daden, Naamax, AGR ו- מהצד האחד, וכן לפידות-חלץ, קולרידג' ו- CDC מהצד השני. בהחלטה הקודמת תוארו בהרחבה חלק מהצדדים להסדר ובהחלטה נוספת תוארה AGR.²

Namax היא חברה ישראלית הנשלטת על ידי חברות זרות והיא מחזיקה ב-42.5% מזכויות ההשתתפות ברישיונות פלאגיק.

Daden היא חברה זרה והיא מחזיקה ב-9% מרישיונות פלאגיק.

רישיון עז

זכויות ההשתתפות ברישיון עז מוחזקות על ידי הזדמנות (10%), לפידות-חלץ (41.5%), Frendum (21.5%), Placida (10%), Coleridge (12%) ו- CDC (5%).

לטענת הצדדים, בעקבות מחלוקת שהתגלעה בין הזדמנות, Placida ו- Frendum, הגיעו שלוש השותפות לפשרה שבמסגרתה יעבירו שתי האחרונות את מלוא זכויותיהן ברישיון עז להזדמנות באופן שיגדיל את היקף החזקותיה ברישיון מ-10% ל-41.5%.

רישיונות פלאגיק

זכויות ההשתתפות ברישיונות פלאגיק מוחזקות על ידי הזדמנות (10%), Nammax (42.5%), Frendum (33.5%), Daden (9%) ו- AGR (5%).³

לטענת הצדדים, בעקבות מחלוקת שהתגלעה בין הזדמנות, Nammax ו- Frendum, הגיעו שלוש השותפות לפשרה שבמסגרתה תעביר Frendum 17.5% מזכויות ההשתתפות שלה ל- Nammax באופן שיגדיל את היקף החזקות Nammax ברישיונות פלאגיק מ-42.5% ל-60%; וכן תעביר 6% מזכויות ההשתתפות שלה להזדמנות באופן שיגדיל את היקף החזקות הזדמנות ברישיונות פלאגיק מ-10% ל-16%. לאחר העברת הזכויות יישארו בידי Frendum 10% מזכויות ההשתתפות ברישיונות פלאגיק.

² החלטה בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל בתנאים להסדר בין ישראל מקו נגב 2, שותפות מוגבלת, נפטא חיפוש, שותפות מוגבלת, חני"ל – ים חמלח, שותפות מוגבלת, חני"ל – חברת הנפט לישראל בע"מ ומודיעין אנרגיה – שותפות מוגבלת לבין AGR Petroleum Services Holdings AS, (1.6.2015) **הגבלים עסקיים** 500799.

³ יצוין כי רישיונות "עדייתיה", "ללה", "יהב" ו"יועד" פקעו ביום 1.9.2013, אך בעלי הזכויות הגישו בקשה לשינוי גבולות הרישיון (אתר משרד האנרגיה, כניסה ביום 6.9.2015: <http://energy.gov.il/subjects/oilsearch/documents/ownershippetroleumrights.pdf>). רישיון "יועד" פקע ביום 1.9.2013, אולם בעלי זכויות ההשתתפות בו הגישו בקשה להאריך את תוקפו. בשנת 2012 בוצע סקר סייסמי תלת-מימדי שאמד את המשאבים המנובאים בשטח הרישיון בהיקף של כ-71.6 BCM. רישיון "ישי" בתוקף עד ליום 29.2.2016, אך דו"ח הערכת משאבים מותנים ברישיון העלה כי כמויות הגז שנמצאו בשכבות שנבדקו הן זניחות. ראו: הזדמנות ישראלית – מקורות אנרגיה, שותפות מוגבלת, דו"ח תקופתי לשנת 2013, עמ' 141: <https://www.magna.isa.gov.il/details.aspx?reference=2014-01-018732&file=1&id=012678#?id=012678&reference=2014-01-018732&file=1>.

הנה כי כן, הזדמנות מבקשת להגדיל את היקף החזקותיה ברישיונות עוז ופלאגיק. שינויי הרכב הבעלות ברישיונות מהווים שינוי בפרט מהותי בהסדר כובל שניתן לו פטור בהתאם להוראת סעיף 16 לחוק, ומכאן הבקשה שבפניי.

ג. השפעת ההסדר על התחרות

עד לאחרונה נקטה רשות ההגבלים העסקיים מדיניות מתירה שיתופי פעולה בחיפוש גז טבעי, אולם מטילה סייגים משמעותיים על שיתופי פעולה אלה.⁴ ראש וראשון לסייגים אלה היא החובה למכור, או למצער לצמצם, את המעורבות בפעילות שותף במאגר במקרה בו נמצא גז ביותר ממאגר אחד בו הוא פעיל.⁵ הרציונאל שעמד בבסיס גישה זו התבסס על החשש מיצירת ריכוזיות יתר בתחום שיווק הגז אם וכאשר יימצא גז ביותר ממאגר אחד. חשש זה התממש בכל הקשור במאגרי הגז המשמעותיים שהתגלו בישראל עד כה.⁶

אני סבור שעל רקע התמורות שהתחוללו במשק הגז הטבעי בשנים האחרונות הגיעה העת להעריך מחדש מדיניות זו.

המשק הישראלי מצוי כיום במצב בו הגז הטבעי המסופק לו מקורו במאגר אחד, הוא מאגר תמר.⁷ בנוסף, המאגר המשמעותי הנוסף שהתגלה במים הכלכליים של ישראל, הוא מאגר לויתן, נשלט על ידי אותם גורמים השולטים במאגר תמר.⁸ זהו המצב הנוכחי גם ביחס לשני מאגרים קטנים יותר – כריש ותנין.⁹ הציפייה למציאתם של מאגרי גז נוספים על ידי גורמים בלתי קשורים ללווייתן ותמר, הכזיבה עד כה.

על הרקע האמור עולה השאלה האם מדיניות מחמירה כמו זו הנוכחית, היא המדיניות האופטימלית מנקודת המבט התחרותית. אני סבור שהתשובה לכך בשלילה.

⁴ ראו למשל החלטה בדבר מתן פטור בתנאים להסדר כובל בין הכשרת הישוב בישראל אנרגיה בע"מ, מודיעין – אנרגיה שותפות מוגבלת, אי.פי.סי נפט וגז (ישראל) שותפות מוגבלת, GeoGlobal Resources (India) Inc., אי די בי חברה לפתוח בע"מ ובין רציו חיפוש נפט (1992) – שותפות מוגבלת, (18.12.2014) **הגבלים עסקיים** 500731 (להלן: **"עניין שרה ומירה"**); החלטה בדבר מתן פטור בתנאים להסדר כובל בין ישראלמקו נגב-2 שותפות מוגבלת מודיעין אנרגיה שותפות מוגבלת, (28.8.2012) **הגבלים עסקיים** 500218 (להלן: **"עניין שמשון ודניאל"**); **ההחלטה הראשונה; וההחלטה השניה**.

⁵ ראו למשל **עניין שרה ומירה**, סעיף 2 לתנאים; **ההחלטה הראשונה**, סעיף 2 לתנאים; **ההחלטה השניה**, סעיפים 3-5 לתנאים.

⁶ הכרזות על בעלי מונופולין לפי סעיף 26(א) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988: דלק קידוחים שותפות מוגבלת יחד עם אבנר חיפוש נפט וגז שותפות מוגבלת, Noble Energy Mediterranean Ltd., ישראלמקו נגב 2 שותפות מוגבלת ודור חיפוש גז שותפות מוגבלת – בעלות מונופולין באספקת גז טבעי לישראל החל מהמחצית השניה של 2013, (13.11.2012) **הגבלים עסקיים** 500249.

⁷ נוסף לאספקת גז טבעי באמצעות קידוח והפקה, מתקיים בישראל ייבוא של גז טבעי נוזלי (גט"ן, LNG) בהיקפים מצומצמים, בעיקר לצורך אספקתו לחברת החשמל לישראל בע"מ.

⁸ במאגר תמר מחזיקות Noble Energy Mediterranean Ltd. (36%)(להלן: **"נובל"**), דלק קידוחים שותפות מוגבלת ואבנר חיפוש נפט וגז שותפות מוגבלת (31.25%)(להלן: **"קבוצת דלק"**), ישראלמקו נגב 2 שותפות מוגבלת (28.75%)(להלן: **"ישראלמקו"**) ודור חיפוש גז שותפות מוגבלת (4%). במאגר לויתן מחזיקות קבוצת דלק (45.34%), נוכל (39.66%) וכן רציו חיפוש נפט (1992) – שותפות מוגבלת (15%)(להלן: **"רציו"**).

⁹ מאגר "כריש" מצוי בשטח רישיון 366/אלון C ומאגר "תנין" מצוי בשטח רישיון 364/אלון A, רישיונות המוחזקים על ידי קבוצת דלק (52.95%) ונובל (47.05%).

החלטת ממשלה 476 מיום 16.8.2015 בעניין "מתווה להגבלת כמות הגז הטבעי המופקת משדה הגז הטבעי "תמר" ופיתוח מהיר של שדות הגז הטבעי "לויתן", "כריש" ו"תנין" שדות גז טבעי נוספים" (להלן: **"החלטת הממשלה"**), קובעת כי שני מאגרים אלה יימכרו.

חיפושי גז שנערכו בשנים האחרונות על ידי גורמים שאינם קשורים לגורמים הדומיננטיים בתחום הסתיימו בכישלון.¹⁰ על כן בעתיד הקרוב לא צפויה תחרות לתמר ממאגר בבעלות השונה באופן מהותי מהבעלות בתמר.¹¹ במצב דברים זה הדאגה לטיב התחרות בין המתחרה השני, השלישי והרביעי עשויה לסגת מפני יצירת סביבה אופטימלית ליצירתו של מתחרה נוסף. אין ספק בעיני כי הפתרון האופטימלי לתחלואי משק הגז הטבעי בישראל, אלה התחרותיים אך גם האחרים, מצוי במציאת מאגרי גז ברי פיתוח נוספים על ידי גורמים חדשים, מאגרים שיובילו ליצירתו של שוק גז טבעי פעיל ומבוסס, החיוני למשק הישראלי.¹²

על רקע המצב האמור, רשות ההגבלים העסקיים שואפת לצמצם ככל שניתן את חסמי הכניסה לתחום חיפושי הגז הטבעי ככל שאלה תלויים בה, וזאת על מנת למשוך כמה שיותר משקיעים לתחום. אמנם חסמי הכניסה הרגולטוריים לתחום זה, ובמיוחד אלה שמקורם ברגולציה מתחום ההגבלים העסקיים, רחוקים מלמצות את כלל חסמי הכניסה שרואה לפנייה פירמה השוקלת לחפש גז טבעי במימיה הכלכליים של ישראל. ועדיין, אין סיבה שרשות ההגבלים העסקיים תקים חסמים שלא לצורך.

אני סבור שיש לאמץ מדיניות חדשה כדלקמן: שיתופי פעולה בחיפושי גז טבעי בין גורמים שאינם מחזיקים זכויות במאגרים לווייתן או תמר צריכים ליהנות ממשטר מקל ביותר, כזה אשר ימקסם את האפשרות למציאת מאגר גז שיוכל להתחרות במונופול הקיים. על כן, ככלל, אינני רואה מקום לחייבם במכירת מאגרי גז או בצמצום מעורבותם במאגרי גז שימצאו, כולם או חלקם. בהתאם, בקשות שתוגשנה לשיתופי פעולה כאמור תטופלנה בדחיפות וההיתר שיינתן להן לא צפוי להיות מותנה בתנאים מכבידים, אם בכלל.¹³

מנגד, שיתופי פעולה בחיפושי גז טבעי בין גורמים שהם כבר כיום דומיננטיים בשוק זה צריכים להיות תחת פיקוח מחמיר.

בתווך בין שני מהמקרים שתוארו לעיל נמצאים שיתופי פעולה הכוללים גופים הפעילים בהיקף מצומצם יותר במאגרים תמר או לווייתן וגופים השותפים לגופים הדומיננטיים במאגרים אחרים.

¹⁰ רישיון 347/מירה" נמצא יבש ובהתאם לכך ננטש, ראו דיווח של הכשרת הישוב בישראל – אנרגיה בע"מ, מיום 16.9.2012: <https://www.magna.isa.gov.il/details.aspx?id=012734&reference=2012-01-239346>

¹¹ רישיון 348/ישרה" נמצא יבש ובהתאם לכך ננטש, ראו דיווח של הכשרת הישוב בישראל – אנרגיה בע"מ, מיום 20.10.2012: <https://www.magna.isa.gov.il/details.aspx?id=012734&reference=2012-01-259734>

¹² דיווח של שמן משאבי נפט וגז בע"מ, מיום 16.10.2013: http://maya.tase.co.il/bursa/report.asp?report_cd=849831-00&Type=Pdf; רישיון 371/ייעדיה", המהווים חלק מרישיונות פלאגיק פקעו ביום 1.9.2013 אולם המחזיקות הגישו בקשה לשנות את גבולות הרישיונות כך שיוחזרו למדינה, למעט רישיון יועד שלגביו הוגשה בקשה להארכת תוקף, ראו דיווח של הזדמנות ישראלית – מקורות אנרגיה שותפות מוגבלת, דו"ח תקופתי לשנת 2014: http://maya.tase.co.il/bursa/report.asp?report_cd=955383-00&Type=Pdf

¹³ כאמור, לאחרונה התקבלה החלטת הממשלה הני"ל, אולם בעת כתיבת שורות אלה המתווה טרם אושר. בכל מקרה, מכירה מוצלחת של כריש ותנין במועדים שנקבעו במתווה צפויה לשפר את המצב התחרותי בו שרוי משק הגז הטבעי, אך אינה צפויה לפתור את מלוא הבעיות התחרותיות ממנו סובל שוק זה ובכל מקרה בוודאי שאינה מבטלת את התועלת הרבה שצפויה לצמוח למשק ממציאת ופיתוח של מאגרי גז נוספים ועצמאיים.

¹² חרף החלטת הממשלה הני"ל מצב שבו מתפתחת תחרות בשוק הוא עדיף על פני אסדרה רגולטורית טובה ככל שתהיה.

¹³ אמירה זו נכונה ביחס לחששות דלעיל. ככל שמדובר בשיתופי פעולה המעלים חששות ממקורות אחרים הם ייבחנו לגופם.

מקרים אלה ייבחנו על בסיס פרטני, אולם השאיפה הכללית להקל ככל שניתן על כניסה לתחום החיפושים של גז טבעי, בייחוד כשמדובר בגופים שאינם הגופים הדומיננטיים בתחום או גופים קשורים אליהם.

אחרי שעמדתי על המדיניות הראויה אעבור לבחינת הבקשה שבפני.

בראשית הדרך זכויותיה של הזדמנות בזכויות נפט בישראל הסתכמו בהחזקת 10% בכל אחד מרישיונות פלאג'יק. כאשר ביקשה הזדמנות לרכוש זכויות ברישיונות 398/נ"טע" ו-399/רועי" (להלן: "רישיונות גל"), בהם מחזיקות גם אדיסון ורציו,¹⁴ הוענק לעסקה פטור מותנה מאישור הסדר כובל. הפטור הותנה בתנאים שנועדו להפיג את החשש בכל הנוגע ליכולת ההשפעה שלה על המאגרים בהם היא מחזיקה באופן צולב, כך שעם הימצא גז טבעי הן באחד מרישיונות גל והן באחד מרישיונות פלאג'יק, תוותר הזדמנות על זכויות השפעה מסוימות ברישיונות הצולבים.¹⁵ בהמשך, ביקשה הזדמנות לרכוש זכויות השתתפות ברישיון עוז ובכך יצרה זיקה גם בין המחזיקות ברישיונות גל ופלאג'יק ובין המחזיקות ברישיון עוז. להחזקות אלו ניתן פטור בהחלטה הקודמת, בכפוף לתנאים המתייחסים לכל אחזקותיה ברישיונות גל, פלאג'יק ועוז.

נכון להיום, הזדמנות אינה מחזיקה במאגר בו נמצאה תגלית גז טבעי, והזיקה הקרובה ביותר שלה למאגר כאמור היא החזקתה המשותפת עם רציו, המחזיקה בזכויות מיעוט במאגר לויתן, ברישיונות גל. זיקה נוספת של הזדמנות למאגר כאמור היא באמצעות ישיבתה המשותפת עם AGR ברישיונות פלאג'יק, אשר יושבת עם ישראל מקו בחזקות 332/שמשון", 391/דניאל מזרח" ו-392/דניאל מערב", שהיא כאמור, מחזיקה במאגר תמר. בנסיבות העניין מדובר בזיקות רחוקות הן למאגר תמר והן למאגר לויתן.

לאחר שבחנתי את השינוי בהרכב האחזקות מושא הבקשה שבפני, ועל בסיס הנימוקים שפורטו לעיל, מצאתי לנכון להעניק את הפטור המבוקש וזאת מבלי להשית על הצדדים את התנאים שניתנו בהחלטה הקודמת.

יחד עם זאת, למען הסר ספק אבהיר כי כל העברת מידע בין מתחרים או מתחרים פוטנציאליים, ממילא עשויה בנסיבות מסוימות להוות הסדר כובל, ואין בהצבתם או באי-הצבתם של תנאים לעניין זה במסגרת החלטה זו, כדי לגרוע מכך.

אשר על כן, נחה דעתי כי ההסדר אינו מגביל את התחרות בחלק ניכר של השוק ואין בו כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק הרלוונטי.

¹⁴ רציו מחזיקה גם ב-15% מחזקות I/14 "לויתן דרום" ו-I/15 "לויתן צפון", אשר מהוות יחד את אחת מתגליות הגז הטבעי הגדולות בעשור האחרון, יחד עם דלק קידוחים שותפות מוגבלת, אבנר חיפושי גז ונפט שותפות מוגבלת, ו-Noble Energy Mediterranean Ltd, שהן אף מחזיקות במאגר הגז היחיד המפיק כיום גז טבעי למשק הישראלי, מאגר תמר, יחד עם ישראל מקו נב 2 שותפות מוגבלת ודור חיפושי גז שותפות מוגבלת.

¹⁵ ראו: ההחלטה הראשונה; וכן ההחלטה השניה, הי"ש 1 לעיל.

ד. סוף דבר

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים, או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

אורי שוורץ

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

ירושלים, כ"ח תשרי, תשע"ו

11.10.2015

הועדה לפטורים ולמיזוגים

המלצות

מועד הדיון: 09.09.15

מקום הדיון: רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים

בקשות מיזוג במסלול הצהוב

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג
10142	שרותי בורסה והשקעות בישראל אי.בי.אי. בע"מ (להלן: "אי.בי.אי ש"ב") מגדל שירותי בורסה (נ.ע.) בע"מ (להלן: "מגדל ש"ב")

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

בקשות מיזוג במסלול הירוק

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג
10195	בון תור בע"מ (להלן: "בון תור") תור בוס – שרות המטייל בע"מ (להלן: "תור בוס")
10204	יינות ביתן בע"מ (להלן: "יינות ביתן") קוסט 365 בע"מ (להלן: "קוסט 365")

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשות המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

בקשת פטור נלווה

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת פטור נלווה למיזוג וטיטוט פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר כובל
10196	בון תור בע"מ (להלן: "בון תור") תור בוס – שרות המטייל בע"מ (להלן: "תור בוס")

החלטה

חברי הועדה ממליצים ליתן פטור בבקשה הנ"ל על סמך טיטוט הפטור של המחלקה המשפטית.

בקשות פטור

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות פטור וטיטוט פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר כובל
8677	בנק הפועלים בע"מ בנק לאומי לישראל בע"מ בנק מזרחי טפחות בע"מ בנק דיסקונט בע"מ הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (שבא)
9867	עדן שיווק (2000) בע"מ מי עדן בר – שירות מחלקה ראשונה בע"מ יפאורה תבורי בע"מ
10087	אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ Swiss International Airlines Ltd
10210	הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה, שותפות מוגבלת; Nammax Oil & Gas Limited Frendum Investments Limited Daden Investment Limited AGR Petroleum Services Holdings לפידות חלץ שותפות מוגבלת Coleridge Gas & Oil Exploration Israel L.P Caspian Drilling Company Limited

החלטה

פטור 8677, 10087 – חברי הועדה ממליצים ליתן פטור על סמך טיטוט הפטור של המחלקה המשפטית.

פטור 9867, 10210 – חברי הועדה ממליצים ליתן פטור בתנאים על סמך טיטוט הפטור של המחלקה המשפטית.

הועדה לפטורים ולמיזוגים

המלצות

מועד הדיון: 21.09.15

מקום הדיון: רשות ההגבלים העסקיים, רח' עם ועולמו 4, ירושלים

בקשות מיזוג במסלול הירוק

בפני חברי הועדה הוצגו בקשת המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג
10202	מיטב דש השקעות בע"מ (להלן: "מיטב דש") קבוצת פנינסולה בע"מ (להלן: "פנינסולה")

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשות המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

בקשות מיזוג במסלול הצהוב

בפני חברי הועדה הוצגו בקשת המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג
10140	פלאפון תקשורת בע"מ (להלן: "פלאפון") אלון סלולר בע"מ (להלן: "אלון")

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את בקשת המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

בקשת פטור נלווה

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת פטור נלווה למיזוג וטיטוט פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר כובל
10203	מיטב דש השקעות בע"מ (להלן: "מיטב דש") קבוצת פנינסולה בע"מ (להלן: "פנינסולה")

החלטה

חברי הועדה ממליצים ליתן פטור בבקשה הנ"ל על סמך טיוטת הפטור של המחלקה המשפטית.

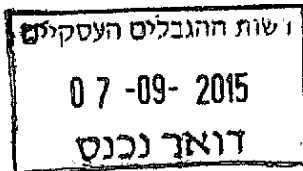
בקשות פטור

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות פטור וטיוטות פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר כובל
10177	שטראוס גרופ בע"מ אנוואי.אל. מזון בע"מ
10210	הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה, שותפות מוגבלת; Namax Oil & Gas Limited Frendum Investments Limited Daden Investment Limited AGR Petroleum Services Holdings לפידות חלץ שותפות מוגבלת Coleridge Gas & Oil Exploration Israel L.P Caspian Drilling Company Limited

החלטה

פטור 10177 – חברי הועדה ממליצים ליתן פטור על סמך טיוטות הפטור של המחלקה המשפטית.
פטור 10210 – אחד החברים נמנע. אחד החברים המליץ.

בקשת פטור מאישור הסדר כובל

בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק" או "חוק ההגבלים העסקיים"), מוגשת בזה בקשה לפטור מאישור בית הדין, הסדר כובל שפרטיו כדלקמן:

1. הצדדים להסדר המבקשים את הפטור:

שם: הזדמנות ישראלית מקורות אנרגיה שותפות מוגבלת (להלן: "הזדמנות ישראלית")
מען: דרך בן גוריון 2, רמת גן 52573
מען למסירת מסמכים: עו"ד מיכל רוטשילד, ארדינסט בן נתן ושות' עורכי דין, רח' ברקוביץ' 4 (מגדל המוזיאון) תל אביב 64238

2. הצדדים האחרים להסדר:

שם: לפידות-חלץ שותפות מוגבלת ("לפידות")
מען למסירת מסמכים: ברודצקי 19, תל אביב
שם: Coleridge Gas & Oil Exploration Israel L.P. ("Coleridge")
מען למסירת מסמכים: יגאל אלון 98 תל אביב
שם: Caspian Drilling Company Limited ("CDC")
מען למסירת מסמכים: 3 Vischechnaya St., North Warf, Baku, Azerbaijan

2.1 צורת ההסדר: בכתב

3. תיאור המסמכים הקובעים את ההסדר והנוגעים לו

מצ"ב לבקשה זו, המסמכים הבאים:

Farmout Agreement, between Placida Investment Ltd., Frendum Investment Ltd. and Israel Opportunity – Energy Recourses L.P., dated May 27, 2015.

4. הנכס או השירות נשוא ההסדר

רישיון "עוז" בשטח ההיתר המוקדם "עוז" (להלן: "רישיון עוז").

5. מהות הכבילה ופרטים עליה

שיתוף פעולה בין מתחרים (לכאורה).

6. תקופת ההסדר הכובל

לא רלוונטי.

רקע

- 7.1. הזדמנות ישראלית היא שותפות אשר נוסדה בשנת 2010 והעוסקת בחיפוי גז ונפט בישראל. הזדמנות ישראלית הינה שותפות מוגבלת אשר יחידות ההשתתפות בה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. עסקי השותפות מנוהלים על ידי השותף הכללי הזדמנות ישראלית חיפוי נפט וגז בע"מ. השותף הכללי הינו בבעלות הלמן-אלדובי אנרגיה בע"מ, שבשליטת רוני הלמן ואורי אלדובי וכן בבעלות קבוצת משקיעים קנדית המיוצגת ע"י איש העסקים פיטר פרידמן.
- 7.2. הזדמנות ישראלית מחזיקה כיום בזכויות הנפט הבאות: (1) 10% מהזכויות ברישיון "גל"; (2) 10% מהזכויות רישיונות "ישי", "עדיתיה", "ללה", "יהב" ו"יועד" (להלן: **"רישיונות פלאגיק"**), ו- 10% מהזכויות ברישיון "עוז".
- 7.3. ביום 4.12.2012 הוגשה לממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה") בקשת פטור על פי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, לעניין צירוף הזדמנות לרישיון גל. החלטת הממונה לאשר בתנאים את הצטרפות הזדמנות ישראלית ניתנה ביום 11.4.2013, ותוקנה ביום 15.10.2013.
- 7.4. ביום 29.4.2013 הוגשה לממונה בקשת פטור על פי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, לעניין צירוף הזדמנות לרישיון עוז. החלטת הממונה לאשר בתנאים את הצטרפות הזדמנות ישראלית ניתנה ביום 15.10.2013. מצ"ב לבקשה זו בקשת הפטור מיום 29.4.2013 וכן החלטת הממונה מיום 15.10.2013, כנספח ב1 ו- ב2 לבקשה זו בהתאמה.
8. כעת מבקשת הזדמנות ישראלית לשנות את מבנה האחזקות ברישיונות פלאגיק ועוז, כדלקמן:
- 8.1. הזכויות ברישיון "עוז" יתחלקו באופן הבא: לפידות (41.5%), הזדמנות (41.5%), Colridge (12%), CDC (5%).
- 8.2. הזכויות ב"רישיונות פלאגיק" יתחלקו באופן הבא: Nammex (60%), הזדמנות (16%), Frendum (10%), Daden (9%) ו-AGR (5%).
9. להערכתנו השינויים המנויים לעיל, אינם מהווים "שינוי מהותי" כהגדרתו בסעיף 16 לחוק ההגבלים העסקיים, עם זאת, למען הזהירות, ולאור היעדר חשש תחרותי הטמון אף בשינויי ההחזקות, מוגשת בקשה זו.
10. החששות אשר הועלו על ידי הממונה ביחס להסדרים אשר תוארו בהחלטת הפטור מיום 15.10.2013

נגעו ליצירת "שולחן משותף" בין הצדדים להסדר לבין שותפיהם וכן השותפים של השותפים שלהם באחזקות אחרות בשוק הרלוונטי. בהתאם לכך, התנאים שנקבעו על ידי הממונה בשתי החלטות הפטור נועדו לאיין את החשש מיצירת "שולחן משותף", ובעיקר – להבטיח כי לא יתקיים "שולחן משותף" כאמור במקרה של גילוי גז טבעי.

11. התנאים האמורים רלוונטיים גם לאחר שינוי הנסיבות אשר תואר לעיל בסעיף 8, שכן העברות הזכויות, הן ב"רישיונות פלאגייק" והן ברישיון "עוז", מבוצעות בין השותפות הקיימות ברישיונות אלו, ולא הצטרפו ל"שולחן המשותף" צדדים חדשים. יתרה מכך, פרנדום ו- Placida Investment Ltd. מכרו את כל זכויותיהם ברישיון "עוז", ויצאו מ"שולחן המשותף" בו.

השפעת ההסכם על התחרות:

12. על פי עמדת רשות ההגבלים העסקיים, ההסדר בין הזדמנות ישראלית לשותפיה מהווה מיזם משותף בין מתחרים. במספר החלטות בעבר ציין הממונה על ההגבלים העסקיים כי הסדרים מסוג ההסדר אשר אישורו מתבקש כעת מעלים חששות תחרותיים לקיום שולחן משותף בין מתחרים וכן עשויים לגרום לאפקט של צינון תחרות בשווקים הרלוונטיים.¹

13. אנו סבורים כי לאור מפת האחזקות ברישיון עוז וברישיונות פלאגייק, ולאור מבנה התחרות בתחום חיפושי הנפט והגז, והתנאים הרחבים אשר נקבעו בהחלטת הממונה מיום 15.10.2013, אין ולא טמון כל חשש לפגיעה בתחרות או בציבור כתוצאה משינוי החזקות הזדמנות ישראלית, כאמור לעיל.

14. יתרה מכך, בהחלטות בית הדין להגבלים עסקיים וכן בהחלטות הממונה צוינו פעמים רבות היתרונות הטמונים בשיתופי פעולה בין מתחרים:

"מיזם משותף יכול שיהיה גם בין עסקים המתחרים בדרך כלל זה בזה. המיזם האופקי מאפשר לעסקים המתקשרים בו ליהנות "מכל העולמות": המיזם מקנה לגופים עסקיים נפרדים אפשרות לגייס את מערכיהם העסקיים לעניין מסוים ובכך להשיג יתרונות לגודל (scale economies), למגוון (scope economies) או לאפשר ללקוחות המיזם ליהנות מיתרונות של רשת (network efficiencies). יתרונות אלה, אשר לא היו מושגים בדרך אחרת שאינה מיוזג מלא, עתיר עלויות בין הצדדים, הכרוך בביצוע התאמות ארגוניות ואחרות והמחייב יצירת קשר קבוע בין גורמים נפרדים, הפכו את המיזמים המשותפים ללחם חוקם של עסקים בענפים רבים."²

15. תחום חיפושי הגז והנפט, מאופיין כתחום בעל סיכון עסקי גבוה וכן כתחום הדורש השקעות עתק. בהתאם, שיתופי פעולה מסוג מיזם משותף הם מחויבי המציאות ועמד על כך הממונה בהחלטתו בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין דלק קידוחים, שותפות מוגבלת, אבנר חיפושי נפט וגז, שותפות מוגבלת, ישראלמקו נגב – 2, שותפות מוגבלת, הגבלים עסקיים 5000957:

¹ וראה החלטה בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל בין ישראלמקו נגב-2 שותפות מוגבלת מודיעין אנרגיה שותפות מוגבלת. הגבלים עסקיים 500218.

² קביעה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר: הסדר כובל בין חברות הסעה ביעדים תיור בע"מ. הגבלים עסקיים 3012980.

"התקשרות גופים עסקיים במיזם משותף מקנה להם, ככלל, שני יתרונות עיקריים: צירוף גורמי הון (פיסי, אנושי וידע) ופיזור סיכונים. כאשר השגת מטרת המיזם מחייבת חבירה במיזם משותף, בין מטעמי הון וסיכון ובין מטעמי ידע ומומחיות, עשוי המיזם המשותף לסייע בפתיחת שווקים חדשים או בכניסת מתחרים חדשים לשווקים הקיימים ובכך לתרום לתחרות.⁴3] ואכן, על רקע העלויות הגבוהות והסיכון הרב המאפיינים חיפוש גז ונפט, חבירת תאגידים העוסקים בפעילויות אלה במיזמים משותפים היא תופעה מוכרת."

16. דברים אלו מקבלים משנה תוקף, כאשר תחום הגז והנפט, נשלט כיום בבירור על ידי בעל מונופולין, מאגר תמר, ואף בעתיד, ללא ביצוע חיפושים (ותגליות) נוספות, ישלט על ידי בעל מונופולין, מאגר לווייתן. בהתאם, על הממונה ליצור את התנאים אשר יאפשרו לגופים מעוניינים לחבור למיזמים משותפים אשר יאפשרו את המשך פיתוח התחום.

סוף דבר

17. עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת תחרות או מניעתה ואין טמונה בהסדר פגיעה כלשהי בתחרות. כל החששות התחרותיים אשר יתכן ועולים מההסדר מופגים על ידי התנאים אשר נקבעו בהחלטת הממונה מיום 15.10.2013. על סמך כל האמור לעיל, מתבקש הממונה על ההגבלים העסקיים להפעיל את סמכותו על פי הוראות סעיף 14(א) לחוק ההגבלים העסקיים ולפטור את הצדדים מהחובה לקבל את אישור בית הדין להגבלים העסקיים להסדר נשוא בקשה זו.

אני מצהיר שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים שהמסמכים המצורפים הם נכונים ומלבדם אין כל מסמך אחר הקובע את ההסדר או הנוגע לו.

שם: ד"ר אילן שרון
שם: ד"ר אילן שרון

תאריך: 6.9.15
תאריך: 6.9.15

³[4] החלטה בעניין אנרגיית המזרח התיכון, פס' 6.